

Pojašnjenje o primjeni propisa STATUS OVLAŠTENOG IZVOZNIKA (OI-P)

Sadržaj

1	ZAKONSKA OSNOVA.....	2
2	PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA STJECANJE STATUSA OI-P.....	2
3	DONOŠENJE ODLUKE I DODJELJIVANJE BROJA OVLAŠTENOG IZVOZNIKA	4
3.1	Izmjene, opoziv, poništenje i suspenzija odobrenja.....	5
4	IZDAVANJE IZJAVE O PODRIJETLU/IZJAVE NA RAČUNU	5
4.1	Obveze ovlaštenog izvoznika – vođenje evidencije.....	5
4.2	Naknadno izdavanje, duplikat	6
5	OVLAŠTENI IZVOZNIK ZA PODRIJETLO ZA JUŽNU KOREJU	6
6	NADZOR	6
7	EVIDENCIJA U SREDIŠNJEM UREDU.....	6
8	PRIJELAZNI PERIOD.....	7

Ukoliko je povlaštenim režimom koji je Unija sklopila sa trećom zemljom predviđeno da dokaz o podrijetlu može imati oblik izjave o podrijetlu koju sastavlja ovlašteni izvoznik, izvoznici s poslovnim nastanom na području Unije mogu podnijeti zahtjev za stjecanje statusa ovlaštenog izvoznika (OI-P).

Stjecanjem statusa ovlaštenog izvoznika izvoznik može samostalno potvrđivati podrijetlo robe korištenjem izjave o podrijetlu¹ na računu ili drugom komercijalnom dokumentu neovisno o vrijednosti pošiljke za koju se izjava daje. Izjava mora biti u propisanom obliku i sadržavati broj ovlaštenja koji je Carinska uprava dodijelila.

1 ZAKONSKA OSNOVA

Stjecanje statusa ovlaštenog izvoznika predviđeno je :

<i>PRAVNI PROPIS</i>	<i>ČLANCI</i>	<i>ODREDBE O:</i>
CZU ²	Čl. 64	Povlašteno podrijetlo robe
DUCZU ³	Čl. 250	Postojeća odobrenja ne podliježu ponovnoj procjeni
PUCZU ⁴	Čl. 67	Odobrenje statusa ovlaštenog izvoznika
PEM Konvencija ⁵	Čl. 22	Ovlašteni izvoznik za pojednostavljeno izdavanje izjave o podrijetlu

2 PODNOŠENJE ZAHTEVA ZA STJECANJE STATUSA OI-P

Svaki izvoznik robe s podrijetlom koji ima poslovni nastan na području Unije može podnijeti zahtjev za stjecanjem statusa ovlaštenog izvoznika uz uvjet da zadovoljava i ostale odredbe propisane čl. 11 PUCZU.

Da bi stekao status OI-P podnositelj zahtjeva mora zadovoljiti i slijedeće specifične uvjete:

- u svakom trenutku mora posjedovati dokumentaciju s kojom može potkrijepiti stjecanje podrijetla robe za koju sastavlja dokaz o podrijetlu te u slučaju naknadne provjere carinske službe istu priložiti;
- poznaje zakonodavstvo Unije i konkretna pravila stjecanja podrijetla za izvoz u određenu državu ugovornicu;

¹ Pojam „izjava o podrijetlu” obuhvaća i pojam „izjava na računu” koji je korišten i u ranijim preferencijalnim sporazumima i u autonomnim aranžmanima.

² UREDBA (EU) br. 952/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije² – Uredba (EU) br. 952/2013

³ Delegirana uredba Komisije (EU)³ 2015/2446 od 28. srpnja 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343/2015)

⁴ Provedbena uredba Komisije (EU)⁴ 2015/2447 od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije

⁵ SL L 54/2013 čl. 22 (i slične odredbe) u protokolima o podrijetlu preferencijalnih ugovora i jednostranih aranžmana koje je EU sklopila sa državama ugovornicama. Popis svih preferencijalnih ugovora i jednostranih aranžmana <https://carina.gov.hr/zakonodavstvo-4145/4145>

- nad njim nije otvoren stečajni postupak;
- često obavlja isporuke proizvoda⁶ za koje se traži pojednostavljeni postupak (osim u slučaju da je izjava o podrijetlu OI isključivi način dokazivanja podrijetla).

Zahtjev za pojednostavljeni postupak dokazivanja podrijetla robe od 02.10.2017. podnosi se uporabom sustava elektroničke razmjene podataka⁷ Carinskoj upravi Odjelu za podrijetlo robe koje je nadležno za donošenje odluke.

Carinska uprava je razvila nacionalni elektronički sustav za podnošenje zahtjeva, donošenje i upravljanje carinskim odlukama koje imaju učinak samo na teritoriju RH. Poveznica za pristup nacionalnoj web aplikaciji je: <https://e-carina.carina.hr>.

Podnositelj zahtjeva, isti podnosi putem WEB aplikacije za gospodarstvenike putem koje može tražiti i dopunu ili izmjenu te dostavljati potrebnu dokumentaciju. Podnositelj zahtjeva u aplikaciji bira vrstu zahtjeva/odobrenja AEX – Zahtjev za status ovlaštenog izvoznika za potrebe sastavljanja dokaza o povlaštenom podrijetlu. Carina pak putem svoje aplikacije zaprima zahtjev, donosi odluku, mijenja istu i dr.

Zahtjev za stjecanjem statusa ovlaštenog izvoznika jednokratni je postupak kojim izvoznik dostavlja sve potrebne informacije neophodne za dodjeljivanje statusa ovlaštenog izvoznika.

Zahtjev za stjecanjem statusa ovlaštenog izvoznika mora sadržavati najmanje slijedeće podatke:

- opće podatke o podnositelju zahtjeva, zastupniku, vrsti zahtjeva;
- ukoliko se dokumentacija čuva na mjestu različitom od sjedišta tvrtke isto mora biti navedeno u podatkovnom element 4/4 u aplikaciji;
- šifru i opis robe⁸⁹;
- zemlju u koju se roba izvozi (podatkovni element 6/b u aplikaciji)¹⁰;
- osobu ovlaštenu za izdavanje izjave o podrijetlu (podatkovni element 6/d).

Ujedno u dokumente i priloge uz zahtjev podnositelj zahtjeva dužan je priložiti:

- Izjavu o ispunjavanju uvjeta za stjecanje podrijetla za svaki tarifni broj proizvoda namijenjenog izvozu (prilog 1);
- Izjavu o odricanju od potpisivanja izjave o podrijetlu (Prilog 2) ukoliko prihvaća punu odgovornost za svaku izjavu o podrijetlu u kojoj se on identificira kao da ju je sam vlastoručno potpisao i isto naznači u podatkovnom elementu 6/c u aplikaciji (tada nije nužno da izjava o podrijetlu bude vlastoručno potpisana).

⁶ Ili očekuje da će često imati isporuke – sklopljeni ugovori

⁷ Detaljnije vidjeti <https://carina.gov.hr/istaknute-teme/e-carina/carinske-odluke/5362>

⁸ Ista se popunjava ovisno o pravilu stjecanja (na nivou tarifnog broja, podbroja..)

⁹ Bilo koji proizvod može biti obuhvaćen zahtjevom ako mu je podrijetlo unutar okvira navedenog preferencijalnog sporazuma.

¹⁰ Zahtjev se podnosi uz prilaganje dokumentacije koja dokazuje stjecanje podrijetla za konkretnu robu izvozu u konkretnu zemlju ugovornicu temeljem određenog Protokola o podrijetlu. Isto iz razloga da se utvrdi da OI-P razumije pravila stjecanja i dokumentaciju koju mora čuvati radi naknadnih provjera izdanih izjava. Izvoznici, međutim, mogu tražiti da ima se status OI-P da za nekoliko preferencijalnih aranžmana ili čak sve preferencijalne ugovore koje je Unija sklopila sa zemljama ugovornicama.

Samim podnošenjem zahtjeva izvoznik se obvezuje da će:

- poštovati pravila i odredbe Unije koje propisuju stjecanje povlaštenog podrijetla;
- voditi evidenciju izdanih izvjava o podrijetlu;
- čuvati najmanje u propisanom roku sve isprave koje sadrže informacije koje su važne za stjecanje podrijetla robe;
- na zahtjev nadležnog carinskog tijela dostaviti svu potrebnu dokumentaciju vezanu uz izdavanje izvjava o podrijetlu te prihvatiti provjeru računovodstvene dokumentacije i proizvodnog postupka.

Nakon što podnositelj zahtjeva podnese zahtjev u aplikaciji ista je vidljiva Odjelu za podrijetlo CURH-a nadležnom za donošenje odluke.

3 DONOŠENJE ODLUKE I DODJELJIVANJE BROJA OVLAŠTENOG IZVOZNIKA

Odjel za podrijetlo CURH-a razmotrit će podneseni zahtjev i ukoliko su formalni uvjeti zadovoljeni isti će prihvatiti. Nakon toga, isti se uzima u rad i odlučivanje vezano uz stjecanje statusa OI-P.

Ukoliko je potrebno pri razmatranju podnesenog zahtjeva, Odjel za podrijetlo CURH-a može konzultirati Područni carinski ured/Carinski ured (prema sjedištu tvrtke) radi utvrđivanja jesu li ispunjeni svi uvjeti za odobravanje zahtijevanog postupka te ukoliko je potrebno može se izvršiti i konkretni nadzor u tvrtki podnositelja zahtjeva koji može uključivati provjeru proizvodnog procesa, dokumentacije bitne za utvrđivanje podrijetla i sl.

Na temelju izvršenih provjera Područni carinski ured dužn je izdati mišljenje o podnesenom zahtjevu i ispunjavanju uvjeta za odobrenje pojednostavljenog postupka dokazivanja podrijetla u što kraćem roku (ne kasnije od 30 dana od zaprimanja posljednjeg akta tog predmeta) te ga dostavlja kroz aplikaciju Središnjem uredu Carinske uprave. Postupajući po podnesenom zahtjevu Središnji ured Carinske uprave razmatra navedeno mišljenje kao i svu ostalu priloženu dokumentaciju i informacije. Ukoliko nije potrebno mišljenje nadležnog PCU-a jer je dostavljena dokumentacija dostatna za odlučivanje, Odjel za podrijetlo CURH-a isto će navesti u svom mišljenju.

Provjeru poznavanja propisa i pojednostavljenog postupka dokazivanja podrijetla robe predloženih odgovornih osoba provodi Središnji ured Carinske uprave. Podnositelj zahtjeva bit će vezano uz isto kontaktiran, a o rezultatu provjere sačinjava se *bilješka*.

Ako se utvrdi da su ispunjeni svi propisani uvjeti Središnji ured Carinske uprave izdaje odluku kojim se ovlaštenom izvozniku za podrijetlo dodjeljuje broj carinskog ovlaštenja. Kod donošenja odluke primjenjuju se sve odredbe i rokovi iz članka 22 CZU-a. Odluka se najčešće izdaje s rokom do opoziva, ali ista se može izdati i s vremenskim ograničenjem.

Sastavni dio odluke je i broj ovlaštenog izvoznika iz polja 6/a odluke (referentni broj) koje OI-P mora navoditi na izjavama o podrijetlu.

Broj OI-P sastoji se od:

- ISO oznake za Republiku Hrvatsku;
- dvoznamenkastog koda mjesno nadležnog carinskog ureda (Rijeka 10, Split 20, Zagreb 30, Osijek 40);
- rednog broja;
- zadnja dva broja godine u kojoj je odluka izdana.

Kad je odluka izdana, valjana je za sve izvoze obuhvaćene robe s podrijetlom za vrijeme važenja odluke.

3.1 Izmjene, opoziv, poništenje i suspenzija odluke

Odjel za podrijetlo Carinske uprave može poništiti, izmijeniti ili opozvati odluku ako više nisu ispunjeni uvjeti za stjecanje robe europskog podrijetla ili je utvrđeno da je ovlašten izvoznik za podrijetlo zloupotrijebio izdanu odluku.

4 IZDAVANJE IZJAVE O PODRIJETLU/IZJAVE NA RAČUNU

OI-P nakon dobivanja odluke za stjecanje statusa ovlaštenog izvoznika samostalno izdaje izjavu o podrijetlu neovisno o vrijednosti pošiljke. Izjava o podrijetlu sastavlja se prema propisanoj izjavi iz pojedinog Protokola o podrijetlu. Ako u primjenjivom povlaštenom režimu nije točno određen oblik izjava na računu ili izjave o podrijetlu, te se izjave sastavljaju sukladno odredbama članka 67 PUCZU.

Izjava o podrijetlu izdaje se tipkanjem, otiskivanjem u pečatnom ili tiskanom obliku teksta na računu ili drugoj komercijalnoj ispravi¹¹ kojom se jasno određuju proizvodi s podrijetlom. Izjava o podrijetlu na etiketi koja je trajno pričvršćena uz komercijalnu ispravu dozvoljena je jedino ako nema sumnje da je etiketu pričvrstio ovlašten izvoznik (na primjer, postavljanjem jednog pečata ili potpisa i na etiketu i na dokument).

Izjava o podrijetlu na preslici ovih dokumenata dozvoljena je pod istim uvjetima kao i na izvornom dokumentu. Imatelj odluke mora biti jasno naveden na komercijalnoj ispravi. Prijevozna isprava poput teretnice ili zrakoplovne teretnice ne može se smatrati drugom komercijalnom ispravom s obzirom na to da to nije vlastiti dokument ovlaštenog izvoznika, već ju je izdao prijevoznik ili špediter.

Izjava o podrijetlu na posebnom obrascu nije dozvoljena. Izjava o podrijetlu može se podnijeti isključivo na posebnom listu komercijalne isprave ako list predstavlja njezin očiti dio. Ako komercijalna isprava ima nekoliko stranica, svaka stranica mora biti numerirana, mora biti naveden ukupan broj stranica te na posljednjoj stranici treba dati izjavu o podrijetlu.

Na ispravama na kojima je navedena izjava o podrijetlu proizvodi moraju biti detaljno opisani radi identifikacije. Proizvode bez podrijetla treba jasno identificirati. Ako roba navedena na fakturi ili drugoj komercijalnoj ispravi ima povlašteno podrijetlo u različitim zemljama ili područjima, treba navesti imena ili službene kratice (ISO oznake) zemalja ili područja.

Jedna od mogućnosti razlikovanja robe s podrijetlom i robe bez podrijetla jest da se u zagradama navede zemlja podrijetla iza svake stavke ili da se jasno odvoji roba sa podrijetlom od robe bez podrijetla kao i da se stavke uzastopno označe brojevima te da se na kraju navede koji se brojevi odnose na robu s podrijetlom, a koji na robu bez podrijetla.

4.1 Obveze ovlaštenog izvoznika – vođenje evidencije

Ovlašteni izvoznik za podrijetlo mora voditi evidenciju izdanih izjava o podrijetlu koja mora sadržavati najmanje:

- broj i datum komercijalnog dokumenta;
- datum izdavanja izjave o podrijetlu;
- državu u koju se roba izvozi;
- opis robe i tarifni broj iz Carinske tarife;
- broj i datum izvoznog carinskog dokumenta.

¹¹ kao npr. otpremnica, predračun ili lista pakiranja

Ovlašteni izvoznik za podrijetlo je u obvezi najmanje tri godine¹² čuvati:

- presliku računa ili drugog komercijalnog dokumenta s izjavom o podrijetlu;
- sve isprave koje sadrže informacije koje su važne za utvrđivanje podrijetla robe;
- preslike dokaza o podrijetlu materijala i dijelova koji su bili upotrijebljeni u proizvodnji robe na koju se izjava o podrijetlu odnosi.

Ovlašteni izvoznik za podrijetlo je dužan carinskim tijelima omogućiti kontrolu svih isprava, posebice poslovnih knjiga i računovodstvenih isprava koje sadrže podatke koji su značajni za utvrđivanje podrijetla robe.

4.2 Naknadno izdavanje, duplikat

Izjava o podrijetlu izdaje se kod izvoza proizvoda na koje se odnosi ili nakon izvoza pod uvjetom da bude podnesena u zemlji uvoza ne kasnije od 2 godine nakon uvoza proizvoda na koje se odnosi.

Duplikat izjave o podrijetlu može se izdati na temelju arhivirane preslike izvorne izjave o podrijetlu.

5 OVLAŠTENI IZVOZNIK ZA PODRIJETLO ZA JUŽNU KOREJU

Prilikom izvoza robe u Južnu Koreju vrijednosti veće od 6.000 EUR-a izvoznici su dužni imati status ovlaštenog izvoznika za podrijetlo, budući da Ugovorom o slobodnoj trgovini s Južnom Korejom (OJ L 127/2011) nije predviđeno izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1, već isključivo izdavanje dokaza o podrijetlu Izjave o podrijetlu ovlaštenog izvoznika. U slučaju podnošenja zahtjeva za izvoz u Južnu Koreju neće se tražiti dokazivanje učestalosti izvoza.

6 NADZOR

Carina je u obvezi vršiti nadzor korištenja statusa ovlaštenog izvoznika za podrijetlo u skladu s odgovarajućim postupcima. Provjera obuhvaća (ovisno o potrebi) provjeru vođenja evidencije izdanih izjava o podrijetlu, provjeru podataka važnih za dokazivanje podrijetla robe, provjeru poslovnih knjiga i računovodstvenih isprava, skladišnih evidencija i proizvodne dokumentacije.

Naknadne provjere kod ovlaštenih izvoznika za podrijetlo obavljaju Službe za nadzor Područnih carinskih ureda prema planu kontrola koji se radi temeljem analize rizika. Nakon izvršene provjere Područni carinski ured dužan je Zapisnik o provjeri dostaviti elektronskim putem Središnjem uredu – Odjelu za podrijetlo podrijetlo@carina.hr, radi evidencije o ovlaštenom izvozniku kao i planiranju kontrole.

7 EVIDENCIJA U SREDIŠNJEM UREDU

Središnji ured Carinske uprave Odjel za podrijetlo vodi centralnu evidenciju ovlaštenih izvoznika za podrijetlo robe koja sadrži:

- EORI broj, naziv i adresu ovlaštenog izvoznika za podrijetlo;
- broj OI-P i datum početka primjene;
- evidencijski broj CURH-a;

¹² Rokovi čuvanja propisani su pojedinim Protokolom o podrijetlu. Ukoliko nisu primjenjuju se odredbe čl. 51 CZU (Uredba (EU) br. 552/2013)

- popis proizvoda s tarifnim brojevima za koje je izdano ovlaštenje;
- popis zemalja za koje se ovlaštenje koristi;
- podatke o odgovornim osobama za izdavanje izjave o podrijetlu ovlaštenog izvoznika za podrijetlo;
- podatke o kontrolama ovlaštenog izvoznika za podrijetlo.

8 PRIJELAZNI PERIOD

Člankom 250. DUCZU propisano je da postojeća odobrenja za OI-P ne podliježu ponovnoj procjeni i ostaju važeća bez roka.

Sva odobrenja izdana prije 01.05.2016. ostaju u papirnatom obliku, tako se donose i izmjene i dopune, dok odobrenja koja su izdana nakon 01.05.2016. ostaju u obliku u kom su izdana, ali carina će ih po službenoj dužnosti unijeti u CDS.

Prilozi:

Prilog 1: Izjava o ispunjavanju uvjeta za stjecanje podrijetla za svaki tarifni broj proizvoda namijenjenog izvozu

Prilog 2: Izjava o odricanju od potpisivanja izjave o podrijetlu

Prilog 1

**Izjava o ispunjavanju uvjeta za stjecanje podrijetla za svaki
tarifni broj proizvoda namijenjenog izvozu**

1. Detaljan trgovački opis robe koja će se izvoziti sa podrijetlom:

Roba:

Tarifni broj (na nivou 4 znamenke):

2. Jeste li proizvođač robe ili trgovac?

(Ako ste trgovac molimo da u nastavku navedete od koga kupujete robu, gdje se ista proizvodi i koji dokaz o podrijetlu je priložen)

Proizvođač

Trgovac (ne popunjavate od 4 – 5)

3. Pravni temelje za stjecanje podrijetla (ugovor, odluka i članak kojim se stječe podrijetlo):

4. Ukoliko u proizvodnji robe koristite materijale s podrijetlom imate li dokaze o podrijetlu istih i ako da koje? (u prilogu uz zahtjev priložite iste)

Izjava dobavljača

EUR 1/ EUR-MED/ izjava o podrijetlu

5. Opišite proces proizvodnje:

6. Kamo se roba izvozi i koliko često (za izvoz u Južnu Koreju učestalost nije bitna):

7. Planirate li izvoz i u neke druge države (ako da u koje):

DA

Ne

8. Molimo navedite ukoliko postoji obvezujuće mišljenje za podrijetlo za predmetni proizvod kao i kratko navedite ostala odobrenja koja imate (npr. AEO, ovlaštenu izvoznika, računovodstveno razdvajanje, unutarnja / vanjska proizvodnja i sl.:

Prilog 2

Izjava o odricanju od potpisivanja izjave o podrijetlu

"Ja, potpisnik, obvezujem se preuzeti punu odgovornost za svaku izjavu podrijetlu na računu ili drugoj komercijalnoj ispravi koja me identificira kao da sam je potpisao/la rukom.

(mjesto, datum, potpis)" _____

Tvrtka: